

Лю Цзянь,
аспірант кафедри педагогіки,
державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,
вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Статтю присвячено висвітленню особливостей підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін (учителів музики та співу, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, хореографії) на засадах компетентнісного підходу. Спираючись на результати аналізу наукових джерел з проблеми, встановлено, що на сучасному етапі цілісність художньо-естетичного розвитку молодого покоління забезпечується шляхом використання різних видів мистецтва і взаємоузгодження відповідних предметних мистецьких компетентностей, набуття яких необхідне для формування в учнів поліхудожнього образу світу, міжпредметної естетичної компетентності. Уточнено поняття «компетентність», «компетентнісний підхід», «компетенція». Схарактеризовано специфіку професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін, яка полягає у визначенні її як процесу і результату педагогічно організованого становлення особистості студента як суб'єкта культури та освіти шляхом засвоєння системи художньо-педагогічних знань, цінностей, принципів комунікації та досвіду художньо-педагогічних практик. Розкрито зміст феномена «естетична компетентність учителя мистецьких дисциплін».

Ключові слова: вчитель мистецьких дисциплін, компетентність, компетенція, компетентнісний підхід, естетична компетентність учителя мистецьких дисциплін.

На сучасному етапі розвитку суспільства проблема формування компетентної особистості стала предметом глибокого й різнобічного дослідження, яке здійснюють міжнародні організації, що функціонують у галузі освіти – ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ПРООН, Рада Європи, Організація європейського співробітництва, Міжнародного департаменту стандартів тощо. Відтак, необхідність уведення компетентнісного підходу спричинена загальноєвропейською й світовою тенденцією інтеграції, глобалізації економіки й зокрема, гармонізації архітектури європейської системи вищої освіти.

Упродовж кількох років в Україні спостерігається переорієнтація оцінювання ефективності навчання з параметрів «підготовленість», «освіченість», «вихованість» на параметр «компетентність».

Теоретичні засади, які розкривають сутність поняття «компетентність», «компетенція», визначають структуру компетентності, класифікацію компетентностей, їх ієрархію тощо, висвітлені у низці публікацій науковців (Н. Бібік, І. Зязюна, О. Пометун, О. Савченко та ін.). Компетентнісний підхід у підготовці безпосередньо вчителів досліджували А. Богущ, І. Зязюн, В. Хоружа, В. Кремень та інші вчені. Компетентність у системі підготовки вчителів мистецького профілю студіювали А. Козир, Н. Миропольська, О. Отич, О. Реброва, О. Рудницька та ін.

Наукові розвідки щодо художньо-естетичного становлення студентської та учнівської молоді здійснювали В. Бутенко, Г. Тарасенко, І. Зязюн, А. Козир, Л. Кондрацька, Л. Левчук, М. Лещенко, Л. Масол, Н. Миропольська, О. Олексюк, В. Орлов, О. Отич, Г. Падалка, О. Рудницька, О. Шевнюк, Г. Шевченко, О. Щолокова та інші.

У науковому доробку вчених зазначається, що вчитель мистецького профілю має передусім задовольняти вимогу суспільства до формування гармонійно розвиненої дитини, вихованої та освіченої, яка здатна до творчого самовизначення, самореалізації у всіх видах життєдіяльності. У цьому контексті важливим є те, що однією з десяти ключових компетентностей в Концепції «Нова українська школа» [6] є загальнокультурна грамотність учня як здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття засобами мистецтва.

Відтак, незважаючи на наявність обширу досліджень у цьому напрямі, актуалізується проблема формування відповідної компетентності в учителя, особливо – вчителя мистецьких дисциплін.

Метою статті є розкриття своєрідності підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін (музики, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва) на засадах компетентнісного підходу в сучасних вищих закладах освіти.

Досягнення мети вимагало розв'язання таких завдань: здійснити аналіз наукових джерел з проблеми підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін у вищих навчальних закладах; схарактеризувати специфіку професійної підготовки майбутніх учителів мистецького профілю в межах компетентнісного підходу; висвітлити естетичну компетентність учителя мистецьких дисциплін у контексті професійної компетентності педагога-митця.

Одним із найбільш ефективних засобів впливу на формування особистості, її духовне становлення, безперечно, є мистецтво. Мистецтво є феноменом культури, в якому фіксується і концентровано виражається досвід самовизначення людства,

оскільки мистецтво вирізняється світоглядним змістом, що узагальнений в ідеях філософської свідомості, смислотворчих орієнтирах моралі, концептуальних ідеях релігії та узагальнених образах міфології [11]. Це має велике значення для всебічного розвитку особистості, вироблення у неї ціннісних настанов, що надалі перетворюються в стрижень життєвих орієнтирів та поведінки, стають безпосереднім мотивом пізнання світу та особистісної самореалізації (за С. Соломахою [12]). Зі зміною епох відбувалося своєрідне переосмислення художньо-естетичного виховання. У сучасному постіндустріальному суспільстві ідеал гармонійно розвиненої особистості також набуває нового змісту, тому система художньо-естетичного виховання потребує появи вчителя нової формації, особливо вчителя мистецьких дисциплін, який має вирішувати низку завдань: розвивати в учнів відчуття краси та гармонії, здатність до спілкування з художніми цінностями, спеціальні здібності, смак, естетичний досвід і ціннісні орієнтації тощо (Т. Агейкіна-Старченко [1]).

Вчителі мистецьких дисциплін, на думку В. Орлова, це категорія працівників освіти, предметом діяльності яких є розвиток художньо-естетичної культури підрастаючого покоління засобами різних видів і жанрів мистецтва. До них відносяться фахівці освітньої галузі, які працюють у загальноосвітніх, професійних освітніх закладах різних рівнів акредитації: вчителі образотворчого й театрального мистецтва, музики, світової художньої культури, хореографії та пластики, кіномистецтва тощо [7, с.129].

Визначення своєрідності підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін вимагає звернення до змісту Державного стандарту освітньої галузі «Мистецтво» [3], де враховано такі концептуальні наукові ідеї: генетичний і функціональний взаємозв'язок художньої культури суспільства і внутрішнього художнього світу особистості («людина в культурі — культура в людині»); цілісність художньо-естетичного розвитку особистості школяра, що забезпечується використанням різних видів мистецтва, і взаємоузгодженням відповідних предметних мистецьких компетентностей, набуття яких необхідне для формування в учнів поліхудожнього образу світу, міжпредметної естетичної компетентності; спрямованість мистецької освітньої галузі на розширення досвіду спілкування і співпраці учнів, власного художнього самовираження у різних видах художньо-творчої діяльності.

Як бачимо, розробники вказують на необхідність урахування інтегративного зв'язку між видами мистецтва — музики, образотворчого мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва, тобто наголошують на наявності взаємозв'язку між різними предметними мистецькими компетентностями того, хто навчається.

У Стандарті, з огляду на компетентнісний підхід, реалізовано такі завдання-орієнтири: забезпечення наступності змісту і вимог дошкільної й початкової

освіти та перспективності з основною школою; укрупнення досягнень учнів (включення простих умінь у складні); наближення результатів освіти до життєвих реалій, суспільних і особистісних потреб дитини молодшого шкільного віку; визначення складників ланцюжка етапів засвоєння інформації: «мати уявлення — розуміти — вміти — застосовувати»; вдосконалення опису державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів для забезпечення об'єктивності оцінювання навчальних досягнень за загальними критеріями відповідно до специфіки освітньої галузі «Мистецтво»; уникнення предметоцентризму (з огляду на мінімальну кількість навчальних годин та цілісність галузі).

У контексті розгляду специфіки професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін важливим є те, що в Державному стандарті виокремлено три змістові лінії (замість наявних у попередньому стандарті п'яти): *музична, образотворча* (домінантні) та *мистецько-синтетична* (додаткова). Об'єднання додаткових змістових ліній (відповідно до хореографічного, театрального та екранних видів мистецтва) в єдину групу — мистецько-синтетичну — дало змогу більш узагальнено передати зміст, а також забезпечити наступність між ланками освіти.

Як бачимо з аналізу нової редакції Стандарту, набуває актуальності розробка інтегративного «синтетичного» напрямку підготовки майбутніх учителів мистецького профілю.

Грунтовно висвітлила наукові основи професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін О. Хижна. Під мистецькою освітою вченою розуміється процес духовно-практичного осягнення мистецтва, спрямований на становлення духовності особистості в усьому спектрі моральних, етичних, естетичних проявів, її ціннісних ставлень до явищ культури та соціуму, що складає його результат [14].

На думку О. Каленюк, художньо-педагогічна освіта є дидактичним процесом формування і засвоєння фахових знань, навичок, поглядів, мислення у системі підготовки вчителя в різних сферах образотворчої (мистецької) діяльності. Реалістична тенденція «інтерпретативних» методологій у художньо-педагогічній освіті є домінуючою у викладанні живопису, рисунку, а абстрактна — в декоративному мистецтві, назва яких походить від значення слова «інтерпретація» як «творче трактування будь-якого художнього твору», що визначається ідейно-художнім задумом та індивідуальними особливостями автора [5, с.27].

У цьому контексті приймаємо думку О. Хижної, яка наголошує, що, будучи за своєю суттю культуротворчою, художньо-педагогічна діяльність у різні періоди розвитку суспільства відображала та відображає певний рівень культури. З онтологічного статусу, художньо-педагогічна діяльність є способом буття особливої соціально-педагогічної сфери суспільства, в рамках якої відбувається цілеспрямоване соціокультурне відтворення особистості [14, с. 44].

Водночас художньо-педагогічна підготовка розглядається авторкою [14, с. 121] в цьому контексті як важливий механізм культурної спадкоємності, форма збереження і розвитку культурного надбання нації і всього людства, чинник життєздатності молодого покоління, яке завтра буде визначати долю України, як важливий ресурс духовного відродження і стратегічний напрям державної політики і зумовлює її визначення як процес і результат педагогічно організованого становлення особистості студента як суб'єкта культури та освіти шляхом освоєння системи художньо-педагогічних знань, цінностей, принципів комунікації та досвіду художньо-педагогічних практик.

Зазначимо, що О. Хижна запропонувала розглядати підготовку майбутніх учителів до забезпечення основ мистецької освіти учнів як розгорнутий у часі об'єктивний процес, що має свою мету, закономірності, відповідну структурно-функціональну побудову, центровану навколо інтегративних видів художньо-педагогічної діяльності. Водночас забезпечує залучення до культурно детермінованих шляхів вирішення завдань особистісної та професійної життєдіяльності, створює умови для самовизначення майбутнім фахівцем основних параметрів готовності до художньо-педагогічної діяльності та культури художньо-педагогічної діяльності і як результат, що фіксується в кожний момент цього процесу, конкретний образ конкретного вчителя, але не статичний, а в динаміці розвитку [14, с. 178].

Розглянемо специфіку професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін у межах компетентнісного підходу.

У нормативних документах (Закон України «Про вищу освіту» (2014р.), Закон України «Про освіту» (2017р.), Концепції «Нова Українська Школа» (2016р.)) зазначається, що компетентність є набутою у процесі навчання інтегрованою здатністю того, хто навчається, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці; компетенція є суспільно визнаним рівнем знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини; компетентнісний підхід є спрямованістю навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загально предметна і предметна (галузєва) компетентності.

Звернення до довідкових джерел дозволяє встановити не тільки чіткий зміст понять «компетентність» та «компетенція», а й зафіксувати міру адекватності у застосуванні означених дефініцій у контексті нашого дослідження. Так, в Українському педагогічному енциклопедичному словнику тлумачення поняття «компетенція» має такий вигляд: «відчужена від суб'єкта, наперед задана соціальна норма (вимога) до освітньої підготовки учня, необхідна для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері, тобто соціально закріплений результат ... реальні вимоги

до засвоєння учнями сукупності знань, способів діяльності ...», тоді як компетентність «...передбачає особистісну характеристику ставлення до предмета діяльності» [2, с. 290].

Суголосної думки дотримується О. Отич, зазначаючи, що компетенція, у загальному вигляді, інтерпретується як суспільно визначений рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини, тобто це – задана ззовні вимога, норма, а компетентність – інтегрована здатність особистості, що складається із знань, досвіду, цінностей і ставлення, які можуть цілісно реалізовуватися на практиці, тобто передбачає індивідуальний досвід використання набутих у процесі навчання компетенцій. Отже, компетентність – це знання в дії [10].

Науково-педагогічні джерела містять вичерпний аналіз загального поняття «естетична компетентність». Грунтовний аналіз феномена здійснювали Т. Андрущенко, О. Музика, О. Рудницька, Г. Соломаха, Г. Сотська та інші вчені.

Погоджуємось із думкою О. Отич, яка визначила, що естетична і мистецька компетентності є багатограним показником результативності загальної мистецької освіти, що інтегрує широке коло компонентів: когнітивний (знання), практичний (уміння), аксіологічний (цінності), креативний (досвід самовираження), комунікативний (досвід спілкування) [9, с. 311].

Значущим у контексті визначення сутності естетичної компетентності є наукова позиція Г. Сотської [13].

Науковець обгрунтувала, що в структурі професійної компетентності вчителя естетична компетентність є найбільш інтегративною характеристикою естетичного розвитку майбутнього вчителя, в основу якого покладено сформованість розуміння і сприйняття явищ дійсності та культури крізь призму понять прекрасного і повторного, трагічного і комічного тощо, а також наявність системи теоретичних знань, практичних умінь у галузі естетики, що визначають здатність фахівця вирішувати професійні завдання, що виникають у реальних ситуаціях професійної художньо-педагогічної діяльності з орієнтацією на естетичні явища [13, с. 138].

Насамкінець, художньо-естетична компетенція – це обізнаність у галузі мистецтва, прагнення та здатність реалізувати на практиці свій художньо-естетичний потенціал для одержання власного неповторного результату творчої діяльності, де під художньо-естетичним потенціалом розуміється: певний обсяг культурно-історичних та художньо-естетичних знань; уміння та навички художньо-естетичного сприймання, аналізу й інтерпретації творів мистецтва відповідно до авторського задуму, розуміння єдності форми та змісту тощо; готовність особистості до художньо-творчої реалізації, самостійного пізнання мистецтва, естетичної оцінки творів мистецтва [13].

Ураховуючи наукові позиції вчених (О. Отич, Г. Сотська) та спираючись на результати аналізу наукових джерел з проблеми естетичної підготовки

майбутніх учителів мистецьких дисциплін, припускаємо, що естетична компетентність учителя мистецьких дисциплін (музичного, хореографічного, образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва) – це інтегративний особистісно-професійний конструкт, що характеризується наявністю системи теоретичних знань та практичних умінь учителя в галузі естетики; визначає його здатність сприймати явища дійсності та культури крізь призму ключових естетичних ідентифікаторів (Прекрасне/Потворне, Трагічне/Комічне); визначає здатність педагога-митця оптимально вирішувати професійні завдання естетично-педагогічної діяльності.

Підсумуємо вищезазначене у висновках.

1. За результатами аналізу сучасних наукових джерел (дослідження О. Каленюк, О. Музики, Г. Сотської та ін.) визначено, що вчителі образотворчого й театрального мистецтва, музики, світової художньої культури, хореографії та пластики, кіномистецтва мають отримувати у вищому закладі освіти специфічну «синтетичну» підготовку, що об'єднує різні види мистецтва, це дозволить реалізовувати творчий потенціал учнів у всіх формах.
2. Доведено, що професійна компетентність учителя мистецьких дисциплін містить

ЛІТЕРАТУРА:

1. Агейкіна-Старченко Т. В. Професійна компетентність вчителів мистецьких дисциплін : навчально-методичний посібник / Т. В. Агейкіна-Старченко ; [заг. ред. В.І. Ковальчука]. – Вінниця : Нілан – ЛТД, 2010. – 160 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / Семен Устимович Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 374 с.
3. Державний стандарт галузі «Мистецтво» Режим доступу до електронного ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>
4. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень ; Академія педагогічних наук України. – К., Юрінком Інтер, 2008 – 1040 с.
5. Каленюк О. М. Дидактичні засади формування фахових знань у майбутніх учителів образотворчого мистецтва : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / О. М. Каленюк. – Луцьк, 2005. – 181 с.
6. Концепція «Нова Українська Школа» Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>
7. Орлов В. Ф. Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін : [моногр.] / В. Ф. Орлов ; за заг. ред. І. А. Зязюна. – К. : Наукова думка, 2003.– 262 с.
8. Освітньо-кваліфікаційна характеристика за спеціальністю 7.02020501, 8.02020501 Образотворче мистецтво [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу : http://udpu.org.ua/viewpage.php?page_id=701.
9. Отич О. М. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання : теоретичний і методичний аспекти : [моногр.] / О. М. Отич ; за наук. ред. І. А. Зязюна. – Чернівці : Зелена Буковина, 2009. – 752 с.
10. Отич О. М. Теорія і практика художньо-естетичного розвитку майбутнього фахівця у системі професійної освіти / О. М. Отич // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2006. – № 2. – 215 с. – Режим доступу до журналу: http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_2_2006
11. Сморг Л.О. Естетика: навчальний посібник // Л.О. Сморг // К.: Кондор, 2005. – 334с.
12. Соломаха С. Діалектика розвитку художньо-естетичного світогляду особистості в історії культури / С. Соломаха // Естетика і етика педагогічної дії. – 2014. – Вип. 7. – С. 72–82. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eepd_2014_7_9.
13. Сотська Г. І. Образотворче мистецтво як засіб розвитку особистості / Г. І. Сотська // Мистецтво у розвитку особистості : [моногр.] за ред., Н. Г. Ничкало. – Чернівці: Зелена Буковина, 2006, – С. 137–146.
14. Хижна О. П. Художньо-педагогічна діяльність учителя початкової школи (теоретико-методологічний та методичний аспекти): Монографія. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 456 с.

обов'язково художньо-естетичну компетентність, а художньо-естетична підготовка майбутніх педагогів-митців має спрямовуватись передусім на її формування у вищому закладі освіти.

3. Естетичну компетентність учителя мистецьких дисциплін (музичного, хореографічного, образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва) схарактеризовано як інтегративний особистісно-професійний конструкт, що характеризується наявністю системи теоретичних знань та практичних умінь майбутнього вчителя в галузі естетики; визначає його здатність сприймати явища дійсності та культури крізь призму ключових естетичних ідентифікаторів (Прекрасне/Потворне, Трагічне/Комічне); визначає здатність педагога-митця оптимально вирішувати професійні завдання естетично-педагогічної діяльності.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі вбачаємо у визначенні структури естетичної компетентності вчителя мистецьких дисциплін та педагогічних умов, які впливають на її формування у студентів у процесі навчання у вищих закладах освіти.

Лю Цзянь,
аспірантка кафедри педагогіки,
державне заклад «Южноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,
ул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

КОМПЕТЕНТНОСТНИЙ ПІДХІД В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ХУДОЖЕСТВЕННИХ ДИСЦИПЛІН В ВИСШИХ УЧРЕЖДЕНИЯХ ОБРАЗОВАНИЯ

Статья посвящена исследованию особенностей подготовки будущих учителей художественных дисциплин (учителей музыки и пения, изобразительного и декоративно-прикладного искусства, хореографии) на основе компетентностного подхода, который в статье определен как направленность учебно-воспитательного процесса на достижение результатов, какими являются иерархически подчинённые ключевая, общепредметная и предметная (профильная) компетентности. Опираясь на результаты анализа научных источников (позиции основателя научного направления «Педагогика искусства» О. Рудницкой, авторов и разработчиков Государственного стандарта (профиль «Искусство») Л. Масол, Е. Отич) определено, что на современном этапе целостность художественно-эстетического развития молодого поколения обеспечивается путём использования разных видов искусства и взаимосогласования соответствующих предметных художественных компетентностей, формирование которых необходимо для развития у учеников полихудожественного образа мира, межпредметной эстетической компетентности. Понятие «компетентность» уточнено как интегративная способность личности, которая состоит из знаний, опыта, ценностей, отношения, которые могут целостно реализовываться на практике, то есть предполагает индивидуальный опыт использования приобретённых в процессе обучения компетенций. Понятие «компетенция» конкретизировано как общественно определённый уровень знаний, умений, навыков, отношений в конкретной сфере деятельности человека, то есть, компетенция – это заданное извне требование, норма.

Охарактеризована специфика профессиональной подготовки будущих учителей художественных дисциплин, которая состоит в определении её как одновременно процесса и результата педагогически организованного становления личности студента как субъекта культуры и образования путем усвоения системы художественно-педагогических знаний, ценностей, принципов коммуникации та опыта художественно-педагогических практик.

В исследовании доказано, что профессиональная компетентность учителя художественных дисциплин обязательно предполагает художественно-эстетическую компетентность, а художественно-эстетическая подготовка будущих педагогов-художников в высшем учебном заведении должна быть ориентирована, в первую очередь, на формирование эстетической компетентности.

Опираясь на результаты анализа научной литературы автор констатирует, что эстетическая и художественная компетентность являются многогранными показателями результативности общей художественной подготовки студентов, которая интегрирует широкий круг компонентов: когнитивный (знания), практический (умения), аксиологический (ценности), креативный (опыт творческого самовыражения), коммуникативный (опыт межличностного общения со всеми субъектами образовательного процесса).

Представлено содержание феномена «эстетическая компетентность учителя художественных дисциплин»: интегративный личностно-профессиональный конструкт учителя (педагога изобразительного и декоративно-прикладного искусства, музыкального и хореографического искусства), который предполагает систему теоретических знаний та практических умений учителя в области эстетики; определяет его способность воспринимать явления культуры и действительности через призму ключевых идентификаторов эстетики; определяет возможность педагога-художника оптимально решать профессиональные задачи эстетической и педагогической деятельности.

Ключевые слова: учитель художественных дисциплин, компетентность, компетенция, компетентностный подход, эстетическая компетентность учителя художественных дисциплин.

Lu Jian,
Postgraduate student,
State institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky»,
26, Staroportofrankovskaya Str., Odessa, Ukraine

COMPETENCE-ORIENTED APPROACH TO THE TRAINING OF THE FUTURE TEACHERS OF ARTISTIC DISCIPLINES IN THE INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

The article is devoted to the study of the peculiarities of the training targeted to the future teachers of artistic disciplines (teachers of Music and Singing, Fine, Decorative and Applied Arts, Choreography) on the basis of the competence-oriented approach which is defined in the article as the orientation of the educational process to achieve results, such as the hierarchically subordinate key, general subject and subject (profile) competences.

Based on the results of the scientific sources analysis (the conceptions of the founder of the scientific direction «Pedagogy of Art» O. Rudnitskaya, authors and elaborators of the State Standard (profile «Art») L. Masol, E. Otich), it was determined that at the present stage the integrity of the artistic and aesthetic development of the young generation is granted through the use of different types of art and mutual consistency of the relevant subject artistic competencies the formation of which is necessary for the pupils to develop their polyartistic image of the world, the interdisciplinary aesthetic competence.

The notion «competence» is defined as the integrative ability of an individual which consists of knowledge, experience, values, attitudes which can be implemented in practice in a holistic manner, that is, it comprises individual experience of using the competencies acquired during the training process. The concept «competency» is specified as a socially determined level of knowledge, skills, attitudes, relations in a particular sphere of human activity, that is, competency is an external demand, norm.

The specificity the professional training targeted to the future teachers of artistic disciplines is characterized; it is determined both as the process and the result of the pedagogically organized formation of student's personality as a subject of culture and education by mastering the system of artistic and pedagogical knowledge, values, communication principles and the experience of artistic and pedagogical practices.

The research enables us to prove that the professional competence of the teacher of artistic disciplines necessarily implies artistic and aesthetic competence, and the artistic and aesthetic training of the future educators-artists in institutions of higher education should be oriented, first of all, to the formation of the aesthetic competence. Based on the results of the analysis of scientific literature, the author states that the aesthetic and artistic competences are multifaceted indicators of the effectiveness of students' general artistic preparedness which integrates a wide range of components: cognitive (knowledge), practical (abilities), axiological (values), creative (the experience of creative self-expression), communicative (the experience of interpersonal communication with all subjects of the educational process).

The contents of the phenomenon «the aesthetic competence of the teacher of artistic disciplines» are presented: an integrative personal and professional construct of the teacher (the teacher of Fine, Decorative and Applied Arts, Musical And Choreographic Arts), which is associated with a system of theoretical knowledge and practical skills of the teacher in the field of aesthetics; it determines his / her ability to perceive the phenomena of culture and reality through the prism of key identifiers of aesthetics; it determines the ability of the teacher-artist to solve the professional tasks of the aesthetic and pedagogical activities.

Key words: teacher of artistic disciplines, competence, competency, competence-oriented approach, the aesthetic competence of the teacher of artistic disciplines.

Подано до редакції: 1.12.2017 р.

Рекомендовано до друку: 14.12.2017 р.

Рецензент: д.пед.н., професор А. М. Богуш